

ACC. NR. 2271

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: SKÅNE Upptecknat av: J. Ingers
Härad: FOSTA Adress: _____
Socken: SKARHULT Berättat av: Ola Larsson.
Uppteckningsår: 1929 Född år _____ i Skarhult

Uppteckningen rör

REG. Sid. 29.

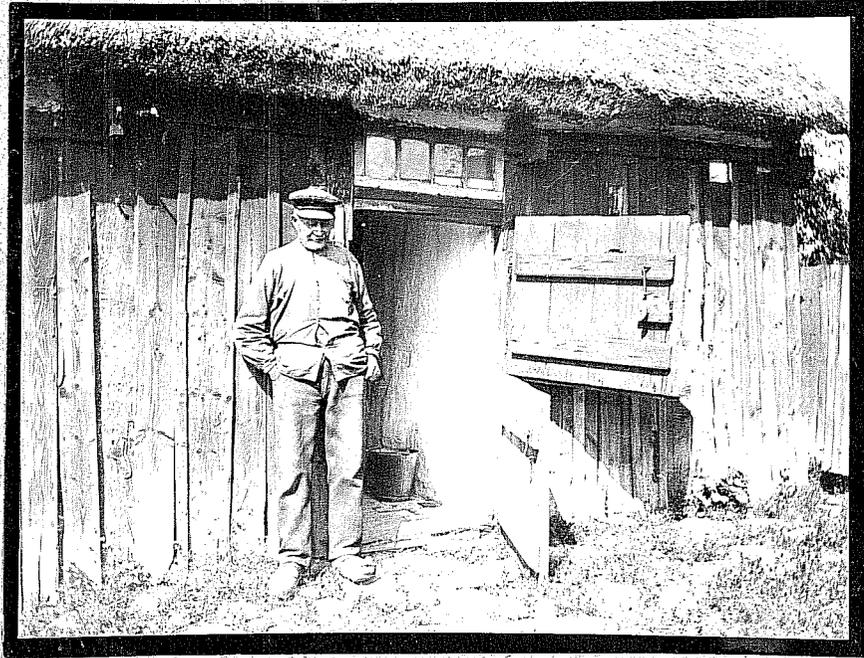
29 Sid

Skriv endast på denna sida!

Reg. ej fullt.

2271.

I

*Ola Larsson i Västra Småskogshuset
Skarhult, Fresta härad.*

Landskap: Skåne Socken: SkarhultFullständigt namn: Ola LarssonFödd den 1854 på Västra Småskogshuset
(gård eller by)i Skarhults socken Fjörsta h:d, Skåne
(socken och landskap)Yrke: f. h. lantbrukare Bisyssla:Bosatt å följande platser: Har i hela sitt liv varit bosatt i fädernes-
(socken, landskap, tid)gården, som före honom kallades faderns farfaders-
gården kallades även Gindtorpet.Bor nu i Västra Småskogshuset, n:o Kungshult.
(gård eller by jämte postadress)Faderns namn: Lars Jönsson född

Moderns namn: född

Sedan huru länge är släkten känd: a) fädernet? b) modernet?

Närmare upplysningar om släkten:
(t. ex. inflyttning, yrken m. m.)Sagesmannens barndom: _____
(el. upptecknarens) (sysselsättning, syskon)

skolgång _____

Läsning: .....

(böcker, tidningar m. m.)

Hälden Skånska Dagblad.

Resor: .....

Har sagesmannen sina hågkomster efter vissa personer? Vilka?

(el. upptecknaren)

Deltagande i föreningslivet: .....

Förtroendeuppdrag: .....

Övriga upplysningar: .....

Ola Larsson har stått varit en lubbakadragen man, som utförd sin dagliga gärning i gården som han bebod. Gården lyder under Skarvults gods. I äldre tid gjordes dagsverken till gods. Sedan dess utlades arrende i kontanter. Redan 1909 övertogs Västra Smishögskan av en arrendator, men Ola Larsson har fortfarande varit bosatt härställe i en liten långa, som ännu (1929) kvarstår, sedan gårdens övriga byggnader blivit riven och gården lagd till en annan arrendegård.

Död den

1931.

(år och dag)

Ant. av

Dessa uppgifter ha insänts av:

Jagemar Jagers

(namn och fullständig adress)

år 1929.

/
2271

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Skogssnuvan.

Honn hållt se i skogana. Honn va udklädd såmm itt spöge. Skogs-
Di va jo rädda, di trodde ad honn konne döda fålk. Ämm di snuvan.
träffa na, så konne de fårekomma ad di kamm te å gau vilse.
De påstó di, ad honn jore spe au dåmm. Di trodde ad de va
skövsnúan å honn konne jöra kånstor.

Åsumspågen.

Ente mina fårällra, di ha ente vad så visképlia. Men där va andra, såmm sögte kloga, åmm kregen va dållia ellor di säle fick nån sjugdåmm. - Där i Ausom ska ha vad en klogor, såmm di sögte möed. Många ble jolpna. Hann va billi ve di, såmm hade sögt 'en. Hann va möed billi, denn. Menn di såmm hade sögt 'en, så påstó di hann va kånsterfaren. Hann hade visst itt lided jorbrúg.

Att
söka
kloka.

Åsums-
pågen.

Där va fålk, såmm lau där i flere da, ingan di konne ble espederada. Di va långväja ifrau, lant åppad ifrau lanned, såmm jick där å vänta i flere da, ingan di konne ble ongorsögta. Di påstó hann hade en svartkånstbog å konne mer änn andra. Menn hann e dö nu får nånna aur sin. Där va di såmm skicka båd, menn då skolle di ha mått au den sjuge. Hann konne väl litt mer änn andra människor, ette såmm di påstó. Va här nån såmm hade nån sjugdåmm, så di ente konne ble botada po sjughús, så sögte di Ausoms-paugen. De va änklare medesin hann fåreskrev. Di påstó hann konne si, når di tå frau himmed å hår di hade fardas, å hann visste, åmm di ville jyva får 'en - åmm där va nån varkelihed mä ed.
Merändels fick di gau did, åmm di va fattia. Di fick vänta i flere da iblann. Di fick hyra se ing i närheden.

3
2271

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Råttor manas bort.

Här va di, såmm jore se kloga, så di konne mana bårt röttor. Råttor
Di åtä se å läsa bårt dåmm. Di ville ha betalt. Di tå bra be- manas
talt. De va ente udan bara humbúg allt ihob. bort.

Di skolle va får se säl. Di skolle va avsides. Di konne
jöra-d himma mä. Di såmm di skolle jälpa bårt dåmm, di ble au
me dåmm. De va ente udan häxeri. Di hade får se, di skolle
skicka dåmm po en an plass.

Når här har vad röttor, så har vi hatt röttefallor.

SKane, Frostad
SKarbult 8. 1929

4
2271

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Carl J. Wingers
Per Olof Larsson
SKarbult

Förgörning.

De va desamma såmm ad di konne stjela milken ifrau nån
pärson. Di skolle läsa ella jöra kånstor. Di konne ta milken
ifrau denn, såmm di hade had te. Di trodde de va nån pärson,
såmm jore-d, menn di kalla dåmm får milka-hara. Di hade kånstor,
så di konne fau milken himm fårúdan te å gau nånstans. Di kon-
ne ente ta rent, menn där ble minskning. Där va di såmm sögte
kloga får te å fau beské po, vimm där tå milken.

Förgörning
av mjölk.

Di hade får se, ad når ente säen ränta, så trodde di nån pär-
son te, ad hann konne ta sä ifrau dåmm. De konne va en nabbo,
såmm va i närheden. Di jore beräkning po, ad hann fick så meen
sä å hade gått åmm ed, så trodde di ad hann hade sånna kånstor.

Förgörning
av säd.

Skive

Frostad

Skarhult Stadsresor.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

5 Apr. 7. Jagers

2271 Ben. Ola Larsson, Mushuset

1929 Vi reste får de mesta te Long. (Äsle har bled i min tid. Äsle mings ja, när där bara va itt lided hus.)

Vi fick tjöra me hästa å vöjn te Long, när vi skolle sälja nå'd, smör elle ägg. Vi transpetéra bränne här åppe ifrau skoböjden, hela lass. De jick en das-resa te, fullt åpp. Vi tjörde tilia åmm maren- en, ve tre-fira-tiden. Vi va framme ve sju-åtta-tiden, när stabbona va åppe å där ble affär po tåred. Di hade litta mad mä se. De va ente så brugelit me hotéll, å de va dyrt. Di hade madpåse mä se, så di reda se får dan. Trans-
porter
till
Lund.

Här va ente nåd å fau nån annenstäns, så di skolle tjöba i stan Uppköp i va di behövde: kaffe å säckor å salt, å töj såmm di ente säl rådde staden. mä å väva. (Ella så spant di å vov säle te lagen å skjortor). Här va ente så hanlare po lanned. (Köpte man vin i stan?) - Vin va ente i brug i denn tiden, å brännevin hade di säl.

6
2271

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Di hade jo sånna dära kruställe. Där va Jedinge, de va itt Uppehåll
gammalt kråg i denn tiden; där stanna di te ve Jedinge kru, alla under
såmm tjörde te stan härifrau. (Menn de e nör-reved, där bor visst vägen.
en hanlare). Där va en såmm hidde Florin, de va en gammal krågare.
Så där stanna di te, när di ville ha nåd te livs. Där va kaffe å Getinge
jög å vicked såmm helst å fau. Ja kann ente mings va di tå får en krog.
jög. - Där va tilleme di såmm loschera där får natten; där va så
di konne stalla ing. Di fick ligga hodden såmm helst, i stallen
hos darras ög. - Ve Poggekrued, de e längor ude, nämmor imod Long Pugge-
te, där stanna di åsse te. - När att där va hela goss såmm tjörde kroget.
te stan me sä får gosseds räckning, så ble där iblann slagsmaul å
oénihed. Här va äppadifrau tårpen å Emnared å Härva, såmm jore Slagsmål.
darras äckor. - Ämm såmmaren så va de ente så noga, ämm ögen bette
litta i grobakantorna. Där skolle fo'r te, så di sto se, te di komm Foder.
himm. Di hade hö-kass di kalla-d po denn tiden, di ståppa-d i. Då
fick di de, å karana skolle ing å ha nå'd te livs.

Skåne

Frosta
Starkult

1775/1729

Di hade vöjna me träskägla å spolahäcka å slideves-jul. Vagnar.

Å hade di tvau hästa, så va där stång te.

Di va ente himma förän udad po kvällen, å tjörde di te Malme, Malmöresor.
så va de knappt ad di hingde po dan. Po ettehöstana så brugte di
tjöra did å tjöba sill, många vala, såmm di säl salta nö. Å di
såmm hade svin å sälja å ente konne fau avyttrad i Long, så tjörde
di te Malme.

Når di tjörde himm me tomma vöjna, de kalla di får å tjöra Hem-
tommöges. färden.

Merändels jick di å tjörde de mesta au väjen, får väjana va
besvärliå å komma. Di jick ve sian åmm lassed. Där konne va många
ette varandra, når di va stårre sällskåb.

Slideves-jul, hjulringar av trä utan beslag.

8
2271

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Vårbruket m.m.

De va jo ette aurstiden merändels i april maunad, när di Vårbruket.
bårja vaura. Menn de sist sådda de va sexras-korn. De brugte
di å sau, när tjörned de blomma. De va en gammal sed.

Di brugte ji ögen brö po vauren, när di hade stift. De va
brö såmm di säl begajna. De va au ru å korn.

Di ingbilla se, ad där skolle ingenting ta ve kregen, så di Stål
satte staul övor dårana. De va po framtidana, när kregen skolle dörrarna.
över
ud. Menn de ha ente vad i min tid. De e ente udan ingbillning
ifrau forna tidor.

Vaura, "våra", förrätta vårarbete. Vauren = vårarbetet, men
framtiden = våren såsom årstid.

9
2271

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Torvupptagning.

Här va rätt så stor måse, såmm hörde te Skarholt. De e åppad Torvupp
mod Vennbarja te. Bönnorna brugte å fau vär sitt skifte. Där fick tagning.
di ta vissa lass. De va alltid po framtiden, fåst i maj maunad. Vi
hade hackor å spae te å hogga tåren lös mä. Då va de såmm en väl-
ling. Så hållt där böror åvanfår gravorna. Så röllla di de hen te
en viss plass, Där skolle de ligga, så de ble tårrt. Så skolle de
ligga te de ble trampad å skåred. Sin ad den ble skåren, skolle
den vännas å kullas. Den sto i smau tårkúllor. Sin skolle den
tjöras himm. Piorna di va mä å röllla å kulla tåren.

Dinne sårts måsatår. Menn där e åsse skåretår. Denn skar vi Skåre-
me en riskniv. De va litt olíga. De va po di plassor där va tår- torv.
jor. De va en sårts sämmor tår. Denn skolle kullas å tårras denn
mä.

Bör, rullebör, skottkärre; kulla, lägga i små högar; tårre, torka.

Skåne, Frola hämt
Skåne, Frola hämt

Bev. av Cels Larsson, Skåne, 2271

10

Uppr. av J. Jagers
1929

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Höhösten.

Hö-hösten börja's i juni maunad, ve samma tid såmm nu, ve Hö-
missåmmarstid. De va slättakara, såmm slo. Merändels skolle de hösten.
sköttas' p dan, ämm di konne fau så många te ed. Di fick betalt
i skällingvis, de va en tjugefira skälling å så föan. (Di fick
lillemidda ve ättatiden. Denn bar di ud te dåmm. Di fick eda
ude po vången.) Di skolle börja tidit, så dära ve fira, femm-
tiden senast. Di hogg me lia. Fruentömmorna skolle så kallad
stränga. Höed skolle strängas ihob i stränga. De konne få lig-
ga en tre-fira da. De berodde se po vädorleken. När de ble
strängt, sin skolle de stackas ihob me tjuvor å rivor. Di konne
få stau en åtta, fjortan da. De berodde se möed po vädorleken.
Där skolle en stau i lassed å en kar sticka åpp. Di la ed po hö-
jällen. Så fick di merändels jille denn kvällen, när de va slut.
Då fick di trakterning.

De konne ingträffa, de berodde se po ämm de va jynnanes vädor-
lek, så konne di slau tvau gånga. Po ettehösten så jick kregen po
bede. Va där inghäjnad, så jick di lösa, å va där ente de, så fick
di gau tjrada.

//
2271

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Tröskning.

De e holia tidit po ettehöstana, när här e inghöstad, i sep- Tröskning.
tembor maunad. Ruen fick di tåska fåst, där skolle ble te brösä
å sauning, Korned fick di ta senare. De konne vara te udad po
framtidana, te sluted po mars maunad. Då skolle där va udtåsked.

Vi sto po loen. Vi kasta säen au logåled å ud po loen. Vi
hade pläjla me rektia hillor å hånnól te å hålla mä å slol te "Pläjlar".
å slau mä. Hillan va au lär, ella aulsking, åmm de konne skaffas.
Slolen va tjäckare nöre-ve ånn såmm ve hillan, å tilleme va den
beslan me jarn i ånnen, får den skolle slau härare.

Va de så di task me eged fålk, så va de när di hade tid. Ella
konne de vara dan ijennom, där såmm di hade läjda tåskemänn. Di
konne bårja ve tre- å firatiden å tåska ve lyktetänt. De vara
ente längor ånn te di fick sitt; di task sällan åmm kvällana ve
lykta.

Tröske
män.

Där konne va både en å tvau. Ella konne där va bara en, å då

12
2271

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Tröskning. (forts.)

hade hann vintorarbete. Po stärke ställe där konne va flere.

Di task får pongskäppa. Di fick var fjortena tönna. När di hade tåsked trettan, så fick di den fjortena. De va så kallad pongskäppa. De va sådära ällre gobba, såmm ente konne skötta vicked arbéte såmm helst, så tå di se po å tåska. Tröske-
männens
avlöning.

När di hade tåsked au loen, så kasta di ud po nytt ijenn. Så skolle di kasta au logåled å ing po loen. Får värt "lägg" så fick di rönsa ongan me rivor. Bånnen skolle lösas åpp ingan, å negorna skolle jämnas ud, så där ble jämt övor hela loen. Va de ru, så la di ed i en rekti ring ront hela loen. Di sto mitt imod varandra, en ve vär sia, når de va vaursä. Å når de va ru, så jick di ront åmm, den ene baglänges å den andre framm-får. För-
farings-
sättet
vid slag-
tröskning.

Di vände säen me hånnólen, så skolle de vännas så di konne slau po den andra sian. Di fick rista båsed, ingan di tå ed au loen. Båsed bar di bårt i logåled. Di la ed i reb å bar bårt ed

Tröskning (forts.)

13
2271

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

i byror, Där ble äntor, å di skolle rönsas åpp. De bar di bårt i Agnar.
stallen te å ha å fora mä. Där va nåd lided kyffe di la dämm i,
å di ga di kregen.

Den gången ad di fick tåsked va di tytte på, så skolle de Kastning.
kastas me en hannskåffa å sin vär-harpas. Di hade itt såll, så ad
säen komm au, ingan di ga kregen äntor. Di kasta drösen te denn
ene väggen, så kasta di denn frau denn ene väggen te denn andre,
tvars övor hela loen. Ingan de kasta's, så skolle de resslas, åmm
där va stobb iblann säen. Sin skolle de harpas. De va itt ressel
såmm va i rektia rudor, liasåmm en sikt. - Där ble en del äntor å
skalor, når säen va kastad framm, där ble skalor å äntor i en raus.
Di ga ed te kregen.

Når di task ärtor, så jick de te po samma sätt såmm den andre Ärtor.
säen.

Di fårvara säen po låfted. De lau udstrött po hela låfted. Sädens
förvaring.

Byra, börda; äntor, agnar; ressel, såll; raus, rad.

14
2271

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Tröskning (forts.)

Va de så di task får pongskäppa, så fick di säl kostlera se, Tröske-
menn hade di dalön, så fick di föan po ställed. männens
kost.

(Fick tröskemännen någon traktering när tröskningen var Extra
avslutad?) - De va ente nåd bestämt, udan de va en govilja. traktering.

Menn då konne tåskemännen fau en måltid mad å en sypp å kaffe.

De fick di, när där skolle mätas åpp.

De e nåck en tjugefémm aur sin vi sluta å tåska me pläjel.

Sin fick vi smau nätta tåskevark.

Ovanstående beskrivning är sammanställd i anslutning till
Uppsala Landsmålsarkivs frågelista angående tröskning.

15
2271

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Lövtäkt.m.m.

Di ha begajnad löv te å strö mä onge kregen. När de va dållia Lövtäkt.
aur, så hade di te å strö mä. Ella strödde di me halm, när di hade
teräckelit. De tås po ettehöstana. Di samla äpp me rivor å greber
å så kåra. Di tjörde himm ed. Di samm hade husplass, så tå di ed
ing får vintoren. Ja får min del har ässe strött me löv. De va
böge- å igelöv. Men bögen va jo mera allmänn.

Ja tror nästan di hade så di samla ihob te å fora fauren mä.
När här ente va sny, så jick di ude å födde se.

Här hörde ingen skog te stället. Bränne fick vi ente ta, udan Andra
vi skolle tjöba-d. Menn vi fick ta ris å löv å plåcka bär å nödor. produkter.
skogs-

Anm. Den intill gården liggande skogen - numera en del av
kronoparken - lydde direkt under Skarhults gård och fick icke av
bönderna utnyttjas på annat sätt än som ovan nämnes.

Julfirande.

Där va di såmm jick omkring å töjde julamad. De skolle helst
va får jul, när di räckna po di hade slajtad å bagad å bröjt. Så Tiggare.
fick di merändels litta fläsk å brö å ost å vicked såmm helst.
De va merändels fattia ingåmm såcknen.

Po kvällen så fick di alla sårtors mad, där va gröd å fläsk Julafton.
å pölssa å fisk. Merändels skolle di läsa te bors å frau bors.
De brugte di meed i mina fårällras himm. De va denn såmm va älst
au söskenen. Så fick di andre höra po onge andakt.

Di hade nödor te å roa se mä. Jäda nödor å spela åmm nödor.
De hade di po högtidskvällana. De va nästan di fleste högtids-
kvälla. Di såmm hade så pass tänn, så di konne, så knäckte di dåmm
me tännen; ella hade di nödaknäckare au trä. Di va rahända tingesta.

Så fick di nattamad ingan di skolle lägga se. Då va där pölssa
å söлта å röbédor. Då va de mera änkelt.

Töjde, tiggde (av tygga, tigga); Jäda nödor, gissa nötter;
Rahänd, behändig.

Julfirande (forts.)

Så va de itt brug di skolle gau omkring po ställen å ha Julalekar.
 julalega å roa se. De va po vissa ställe såmm di jick, såmm
 ongdömmen va mera bekant å samlas, där såmm va tätt bebyggt me
 ställe. De ble når ad högtiden va slut. Vi fick mad å kaffe
 å va di hade å bjuda på. Så skolle di dansa å ha julalega så
 kallad. De va ringdånsa å andra dansa mä. Di spela vals å
 kadrill å sånna gamla sticke. Di spela harmonika. Spelemannen
 fick trakterning. Po senare tiden va de så di skolle lägga
 ihob te spelemannen.

Di legte blingebäck: Di skolle binga åmm yjnen å fårsöga
 ta fatt varandra.

Di skolle sko blackan. Di skolle seda po ännen, di sad po
 gåled merändels. Hann skolle fårsöga po å ta se i tärna å
 födorna.

"Når ad högtiden va slut", d.v.s. julaften och juldagen, då
 man höll sig hemma och inte gick bort; sticke, stycke; Yja, öga.

Julfirande (forts.)

De ha di brugt i min tid, di jick ikring po ställen å va ud-
klädda. De kallas får julaspöge. Di jick omkring frau de ena "Jula-
spöge".
ställed å te de andra å skolle ha trakterning. De va merändels
po högtidskvällana. De va ente po julåftan. De va itt brug di
skolle hålla se himma julåftan.

Di har jort gobba au slarva å va såmm helst å kastad ing, Upp-
når di jick julaspöge. Di va åppståppada me va sårts bråte såmm stoppade
helst. Åmm di konne ta dåmm, så fick di trakterning, så fylla di gubbar.
dåmm.

Å di brugte möed gå omkring å skjuda i denn tiden. De va te
vicken högtid såmm helst, julåftan å nyårsaftan å trettenaftan. Skjutning.
Di skolle skjuda ing de nya aured så kallad. De va merändels po Nyår.
kvällana. De va pistolor å mingor bössor.

Di skolle helst seda åppe te de nya aured jick ing, te klåckan
tål. De va brugelit övor allt. Där såmm va ongdómm, där roa di se
å legte å spela kårt.

*Mr. Skane Frantz to
Marshall on
Sept 1929*

19
2271
*Appas I Ergas
Berens Ola Karsson
Skanebutt*

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Husbygge.

Vi grava äppler där ude å tå ed äpp å älte-d me hästa. Karana Kline
jore lered i ärning å transpetera -d framm. Di re me hästa får te väggar.
å fau ed mjugt. De va fruentömmor såmm klinte. Di konne va en tre,
fira stycken. Vi fick läja. Fick di en femti öre å föan i dalön, så
va de de hela. Di hade vippad bås åmm stagana, ingan såmm di älte
lered iblann. Där sto en udante å en ingante å klinte. Di klinte
me nävana. Di hade slättor å drå å slätta -d te, så de ble jämt.

Så la di ler-gål. Lered bars ing, å så va där en kar såmm lämm- Ier-
de de ihob me lämna, po samma sätt såmm en lämmor loa. golv.

Merändels skolle di ha ler-jille. De va när de va kväll, när de Ier-
va slut, så fick di ha fest. Di fick va såmm hused konne fårmau: gille.
Gröd å fläsk å pantåfflor. Di hade dricka - di bröjde säl.

Tå, tog; får, för; bås, löshalm; slätta, bräde varmed väggarna
slätades; lämna, jämna ett lergolv med en trälämm; säl, själ.

På ovan beskrivna sätt byggdes ännu år 1861 en länga å Västra
Småskogshuset - den enda som nu (1929) kvarstår av den gamla gården.

*Wäve
Frakta
Skarhult
1476 1949*

20 *Cyprianus*
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV
2271 *Per Ola Larsson*
Jödd i Skarhult

Taktäckning.

Tagstólen va åpprest, å taged va täckt, ingan di klinte. Di Läggande
hade ente udan halmtåg å risgövla. av
halmtak.

Di hade särskilta täckare, såmm va litta vanda. Di hade en
tvärstie å en långstie får te å komma åpp po taged. Di räckna
i "sti". Itt sti de va sirka tre vägga romm, allt ettesåmm
stien va lång te.

Anm. Vid halmtäckning räknas längderna i "sti" (av stie-
stege). Ett sti är så stor sträcka av taket som täckes under
det den s.k. tvärstien är i samma läge. På "tvärstien" sitter
täckaren under det taktäckningen pågår. Vägga romm, avståndet
mellan två väggstolpar (2 å 3 alnar).

L/ 2271

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Dagens måltider under sommarhalvåret.

De allor fåsta po marenen, de va kaffe å litta brö te.

Dagens
måltider.

Å så frokost: di fick fläsk å tjyd å sill å pantåfflor å
va di hade.

Å lillemidda: bara litta flåttamad. De bar di ud te dåmm.

Å storemidda: de va merändels kogesmad, fläsk å såppa å gröd.

Å meaftan: de va litta smör å brö å ost å litta vicked di hade.

Å Kvällsmad: Då va de mera änkel, sill å pantåfflor å dricka
å brö å milk å vicked såmm helst. Såmma hade drickablänning.

Meattan de va bara ongor den länge aurstiden, ifrau når di
bårja vaura po framtiden i april maunad. De konne vara te sep-
tembor maunad, Når hösten va slut, så va meaftanen slut mä.

Di skolle ha en sypp te meattan å en te lillemidda. De va
ettesåmm de va vured.

Tjyd, kött; drickablänning, en blandning av mjölk och dricka;
vuren, beskaffad.

p. 22
av 2271

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Bakning.

Ve julatid då bagtes där flere sårtors brö, fint å gråft å sursött å kavringabrö. Kavring de ska stau inge längor. De ska stau inge å tårras. Di brugte бага brö au korn mä; en blänning au korn å ru, hålten au värt.

Bakning.
Brödsorter.

Di bagte så di sto se rongelit te påsk. Di fårsto se po å бага. Di arbéta bröed bättor. De va mera arbétad å mera välbágt. Sin ad julabröed ble slut så kallad, ve påskatid, så fick di бага itt bag. Menn ifrau jul å te påsk fick di reda se me julabröed så kallad.

Där konne gau en tie, tål stycken brö i bagaronen. Där va nån såmm va vandor te å tjölna, så tjölna di vissa timma. Di tjölna onge tiden di slo åpp brökågorna. Vi tjölna me ris i bagaronen. Så sau di ette i onen, åmm den va varm. Onen skolle va alldéles röbrun, åmm hann skolle va färi te bagning. Di fick ta ud bröed får vär gång di hade tjölnad å tjölna po nytt ijenn.

Bak-
ugnen.

L3
2271

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

(Lejde man hjälp till bakning?) - Här i mitt fårällrahimm,vi
bagte alltid säl.

Vi hade ente sådden jäst såmm nu gajnas. Vi hade brygg-jäst. Jäst.
Där tås en liden däj ifrau,såmm skolle stau te där skolle bagas
po nytt ijenn.

Di satte en del au bröed i bagaronen,å en del hängde di åpp Brödets
i påsa po låfted,så de sto se bättor får mulning. förvaring.

Däj,deg; mulning,mögling.

24
2271

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Brygd.

Di bryggde va di säl behövde. Di bryggde au mältad korn. Så Brygd.
va här malt-tjölnor, såmm di tårrede malted po. De va itt särskilt
hus, de lau litta avsides. Där va ingrättad så di konne tjölna å
tårre -ed. Di hade hannkvärnor, såmm di mol malted po. Ja ha vad
mä å maled malt. Så skolle di ha litta fårlág, så di konne ha får
hela aured ette behäv. - Så la di malted i blöd litta, så skolle
de jäsa. Sin så jore di dricka au ed, när de ble jäst. Di slo de Dricka.
jomma vanned po malted. Så skolle de stau å jäsa. Här va enebär
såmm att di begajna se au. Di va tårreda, så la di dämm i drickad.
De fick nåck stau itt dyng ella nå'd, ingan di konne ta -d. Å sin
ble de tappad po tönnor.

Te högtidorna så bröjde di rektit gått öl. De va kraftiare. Öl.
De va allt ettesåmm di ville sätta malt te.

Här va di såmm begajna homle. Menn de fick di tjöba. Menn ja
ved di begajna-d te dricka. De skolle sättas te drickad i jäsning-
én. Ente får de, får de fick go smaug.

2271

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Mjölkhushållning.

(Använde man s.k. råmjölk?) - Ente di fåste maulen, menn sin Råmjölk.
begajna di denn. Raamilken så kallad, denn ga di svinen. Där va
di samm kogte åpp denn, så denn ble liasåmm tjäck. Denn kalla di
får kaladans. Denn aud di. De kann fårekomma inú.

Pattana = spenarna. Nymólkad milk = nymjólkad mjölk. - "Söd milk." Söt
mjölk.

Denn milken såmm di behållt, denn skomma di å tå grädden ifrau.
Når milken va litta sur, så va denn blåsur. Skolle denn stau litta Sur
längor, så ble de fillebónk ella sur milk. Sjárjad milk = "sur milk." mjölk.
De skolle helst va åmm såmmaren; åmm vintoren fick di denn ente
sjárjad, denn ble bara blåsur.

Di brugte slau milk å dricka ihob: drickablänning. Di kogte-d Mjölk
och
ásse. De va åppkogt dricka. dricka

Di hade ente udan linneväv te sildug i denn tiden. Di slo de För-
varing.
åpp i lerfåd. Di ställde milken i kammorsed å hár di hade plass te.
De va po en karahylla.

Skarhult ha

Uppst. J. Fogers

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Frosta ha

Från Anna Nils Jön 26

Jk

J. 1839. 5 Rindur 2271

1929

Smörberedning.

Di hade en tringor tjärna, såmm va ronn. Så va där låg te, å så en stage; så va där hål i låged, så di skolle föra stagen åpp å nör. Så skolle di arbéta-d åpp å nör, när di hade släd grädden i. Åmm där ente ble smör, så trodde di där va jort kånstor ve-ed, nån såmm häxa å hade tad smöred ifrau dämm.

Smör-
kärna.

För-
görning.

Di slo vann po å sköllde-d, å sin skolle de ältas, När di älte-d å liasåmm pläcka, åmm där va nåd snavs i. Sin så salta di ed å arbéta-d. Di hade särskilt smörské te å älta-d. Så konne di lägga nör ed i en bärk. Åmm di hade meed, ellor di skolle te stan å sälja, så konne di lägga-d nör i smörböttor. Di tå sjuttifemm öre skålpönged.

Smöret
ältes.

För-
säljning.

Di hade rektia smörbårka ella aska, när di va ude å reste. Di va jorda au nävor.

Smör
på resor.

27
2271

Belysning.

Di hade faur, så di tå tal, så stöbte di jus, flere sårtors
jus: stårre jus, såmm di hade te högtidor, å prausor di kalla.
Di stöbte så di hade får hela aured.

Talg-
ljus.

Så hade di tran i smau låmpor. Den tjöppte di. De va bara
smau ronna plattor, å så en liden tuda, såmm vegen jick åpp i.

Tran-
lampor.

En "dalla" de va te å sätta jused po. Den va au trä å hängde
i låfted.

De va merändels po ettehöstana, når di hade slajtad faur, så
stöbte di jus. Di hade talen i en tjärna. Denn skolle va varm,
så di konne stöba. Di hade bomúllstraua, såmm di döppa nör. Di
la pinga över tjärnan, så hängde trauana nör, så döppa di dåmm
åpp å nör. Så skolle di svalna. Når di stöbte jus, så skolle di
döppa tiare; prausor de va bara nånna gånga.

Ljus-
stöpning.

Di hade staga au mässing ella ten, såmm di satte jusen i;
prausorna hade di mest i näven.

28
2271

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Ude i stallana där fick di ha tranlämpor å lyktor. Di Stall-
hade jus i lyktan,når di skolle ud po loen å tåska. Denn lyktor.
lyktan va jord au trä,å där va satt ing glas. Ja har en
sådden inú.

Når di task,så hängde di åpp lyktan po itt spig,så den
ente jorde nån olycka.

Ja mings ente nåd gamlare tänne änn såmm svavelstickor. Eldgöring.
Menn får,i längor tidor tebaga,menn de ha ente vad i min tid -
de ha ente vad så ja mings ed - så hade di flinta,så di flinta
ill. Menn ja ved di tala åmm ed. Di hade en sårts staul,såmm
di flinta,så där ble ill.

Register.

22. Bakning.	19. Lergolv.	5. Uppköp i staden.
27. Belysning.	27. Ljusstöpning.	2. Upptåg om julen.
24. Brygd.	28. Lyktor.	
22. Bröd.	15. Lövtäkt.	7. Vagnar.
		8. Vårbruket.
Dans.	2. Malt.	9. Åsumspågen.
24. Dricka.	2. Mat och dryck.	
	25. Mjölkhushållning.	24. Öl.
28. Eld uppgöres.	21. Måltider.	
4. { Förgörning.		
26. {	2. Nyår.	
6. Getinge krog.	2. Nötter.	
	3. Rättor manas bort.	
20. Halmtäckning.		
19. Husbygge.	2. Skogsprodukter.	
Häxeri.	1. Skogssnuvan.	
10. Höskörden.	12. Slagtröskning.	
	26. Smörberedning.	
16. Julafton.	5. Stadsresor.	
17. Jul-lekar.	8. Stål (över dörrarna).	
Julmat.	Sådd.	
"Julaspöge".		
	20. Taktäckning.	
19. Klinehus, byggande av.	27. Talgljus.	
2. Kloka.	16. Tiggare vid jultiden.	
Krogar.	9. Torvupptagning.	
	7. Transporter till städerna.	
19. Lergille.	11. Tröskemän.	

B e l y s n i n g .

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

S. Kauri
Frosta
Skarhult
1878/9

2071
Olof J. Andersson
per Ole Larsson
Skarhult

B a k n i n g .

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

J u l e n s   f i r a n d e .

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Hvåne
Pharhults sön.

J. Ingus, 1929.

T r ö s k n i n g .

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

S t a d s r e s o r .

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV